Pest'a, Mercuri, 31. Ian. 12. Fauru. Nr. 17. Anulu antâiu, MDCCCLXVIII.

Cancelari'a Redactiunii: Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 32.

Locuinti'a Redactorului: Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decâtu numai de la corespundintii regulari si „Federatiunii“ Articlii tramisi si nepublicati se voru ardo.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esì Luni-a, Mèrcuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminéti'a.

Pretiulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr
Pre anulu intregu. . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre ½ de anu, — si 1 galb. pre ¼ de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbrale pentru fiesce care publicatiune separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 31. Ian. / 12. Faur. 1868.

Corpulu legelativu a-lu Franciei, ca si candu i-ar parè reu câ fu silitu a primì proieptulu de lege alu guvernului, a supr'a pressei, respinge tote amendamintele opusetiunii, cari ar tientì ore care usiorare a pressei si in alta privintia, a fara de cea cuprinsa in art. I. — Asiè amendamentulu prin care se cereà reducerea tapsei timbrale si scutirea unoru scripte periodice séu de specialitate, au fostu combatutu prin majoritate si respinsu, asemene si amendamentulu prin care opusetiunea staruià ca pentru delipte de pressa, judecatori'a juratiloru sê fie substitutìta jurisdictiunii magistrateloru, — precum erà usioru de prevediutu si d'in nenorocire pentru press'a Franciei, amendamentulu ca liù, pastrandu-se judecatori'a de pana acum, prin 199 voturi contr'a 35, va sê dica: neinsemnatu este numeru'u liberaliloru in Camer'a Deputatiloru Franciei. Acolo se numera voturile, dar in tier'a intrega se cumpenescu, prin urmare este de speratu, câ in scurtu libertatea va invinge si va silì si pre ruginitii aperatori ai legiloru coercitive a merge innainte pe calea progresului, d'impreuna cu guvernulu loru celu reactiunariu.

Diurnalele francesci vestise cu mare avidítate scirea tendentiosa, câ guvernulu Italiei in urm'a evìneminteloru de mai deuna-di, ar vrè sê curme dificultâtile situatiunii interne, prin o lovitura de statu. Regele desminte aceste faime prin unu respunsu precâtu de categoricu pre atâtu de demnu, indedreptatu câtra deputatiunea municipalitâtii de Turinu, primindu fericitârile ce venise a-i presentà, cu ocasiunea casatorìei principelui reg. Umbertu. „Am voìtu, dise regele, ca cununi'a sê se intemple la Turinu unde tatalu meu incuviintiase de buna voi'a sa institutiuni libere, unde am redicatu arm'a pentru nedependinti'a natiunala, unde m'am impartesitu d'in bucuri'a si dorerile cetatieniloru, unde in fine am facutu juramentulu serbatorescu de a padì si de a protege libertâtile patriei.“ Credemu câ aceste cuvinte sublime voru face sê amuciesca voitorii de reu si voru incetà interitârile escate de d'in afara, si in dilele trecute chiaru de pre tribun'a Camerei francesci, cu cugetu de a impinge pre intemeiatoriulu unitâtii italice in tristele câli a le dictaturei.

Ministeriulu ital. au luatu insu-si initiativ'a de a face reductiuni insemnate in bugetulu marinei. Asemenandu-se cu celu d'in 1867, noulu bugetu, cu tote câ se urca la 35 mil. fr. face o economìa de unu mil. fr. in spesele ordenarie si 4 mil. fr. in cele straordenarie. Inse comissiunea bug. au mersu mai de parte propunendu inca una reductiune de 1 mil. in spesele ord., estu-modu diferinti'a intre cele doue bugete de 1867 si 1868 ar face mai multu de 6 mil. fr. Ministeriulu se pare a fi despusu a primì, celu putienu in parte, modificatiunile propuse.

B. Bismarcu, luandu pre unu timpu congediu, dede ansa la nascerea mai multoru faime, si a nume câ dsa ostenitu de sarcin'a functiuniloru sale, va sê demissiuneze d'in postulu de ministru prussianu, pastrandu-si numai innalt'a pusetiune de cancelariu federalu, cea ce unesce in person'a sa tote despartiemintele ministeriale a le confederatinii nordice. Una scire electrica d'in Berolinu deminte acésta faima. D. Bismarcu va petrece la tiera pentru a se repausà putientelu, pana la deschiderea parlamentului, carele va avè a se ocupà de cestiunea de vama. Asta noua institutiune e menita a avè insemnetate care trece preste marginile intereseloru economice, cari au sê faca obieptulu deliberatiuniloru sale. Partit'a natiunala unesce mari sperantie cu acésta institutiune si guvernele resp. voru avè de lucru ca sê astempere aspiratiunile nerabdatorie. Pana acum numai câte-va guverne nemtiesci descoperira vederile loru in asta privintia, guvernulu prussianu tace — si face. Unitatea Germaniei este numai o cestiune de timpu.

Pareri despre dualismu.

Nou'a forma ce imbracâ Austri'a, pentru care pana asta-di nu s'a aflatu neci unu nume potrivitu, de cumva nu vomu primì numirea: „Cistransduolitigantium,“ ce-i recumenda diuariulu „Politik“ — este combatuta d'in tote pârtîle. In unulu d'in nrii trecuti constataramu, câ — abstragêndu de la celelalte natiunalitâti ce compunu Ungari'a — majoritatea unguriloru d'in tiera inca nu este indestulita cu situatiunea creata de dualismulu infiintiatu. Impartesimu si cu asta ocasiune unu estrasu d'in „M. U.“, care combate dualismulu, in urmatoriele:

„Pesti Napló“ de la 26 ian. se dechiara in urmatoriele cuvinte sincere:

„Noi, cari am amblatu cu partit'a d'in derept'a, suntemu de acea convingere, câ intre raportele reali de acum a le Europei, ori care politica, ce ar' periclità esistinti'a Austriei, daca si-ar' ajunge scopulu, ar' espune si natiunea nostra la morte secura. Si nóe, pentru ca sê ne potemu sustienè natiunalitatea neci unu pretiu nu ni pare prea mare, daca pre langa acel'a potemu si trai (?) D'in convingerea acést'a a emanatu si acea marturisire de mare importantia politica: „câ noi nu dorìmu a subordenà sustarea Austriei neci unei alte considerationi.“ Apoi adauge „Napló“: Daca-i pare cui-va prea mare pretiulu, pentru care ne-amu invoitu, documenteze: câ si pentru pretiu mai micu am fi potutu ajunge scopulu cu asemene resultatu.“

La aceste cuvinte a le lui P. Napló respunde „M. U.“, câ nici fautorii dualismului presinte n'au documentatu nimic'a, de câtu au primitu asupra-si tote greutâtile Austriei dar' apoi câ facut'au bine, si câ pre langa aceste greutâti potu sê traiesca ungurii altfeliu de câtu ca poporu cersitoru (koldus) si provincialu, acést'a nice nu se pote documentà a priori, câ-ci inca nice atât'a nu se scie, daca este cu potintia suportarea greutâtiloru suscepute. Apoi continua:

„Daca chiaru avemu lipsa neincungiurabile de cutare radiemu, alege omulu intieleptu unu stelpu putredu? si de ore ce, dupa trist'a dî de la Sadowa, atare denumire pentru „poterniculu nostru radiemu“ nu este raritate, — ore si in casulu celu mai rêu nu este mai bine a ne udà in furtun'a ce se pote ivì de câtu a ne lasà sê ne ucida sub o stresina stricata unde ne cercâmu mantuinti'a?

„Securu este câ Austri'a ne va sustienè libertatea nostra natiunale, independinti'a si vieti'a nostra natiunale (presupunendu câ le avemu pre tote aceste-a)?; pentru câ daca acést'a nu este securu, atunci nu pote remanè de câtu sustienerea vietiei individuali gole, carea pre langa servitute fâra de libertate si independintia dara incarcata de dare mare se afla in fine ori unde.

„Ungari'a, pre langa nou'a-i federatiune, nu pote face de sine neci unu pasiu decisivu. Ea insa-si si-a legatu manile.

Fiindu acù calare, nu pote morì daca nu va vrè ceealalta delegatiune, daca nu va vrè ministeriulu comune. Nice arma, nice bani, dara nice voia propria n'are. Tote-su comuni, preste neci un'a nu pote dispune singura, numai nepotinti'a este insusirea ei eschisiva ce si-a castigat'o prin alianti'a cu Austri'a. Aceste si ne numerate alte intrabâri prea simple, suntu de ajunsu a se pune numai, pentru ca turnulu babilonicu alu federatiunei austriace-unguresci, edificatu pre „nimic'a“ sê se ruineze.

„Si in luptele mari parlamentari de la decembre tr., celu mai mare urgumentu alu guvernului a fostu partea silogismului lui Deák: „Daca este afara de tota indoiel'a, câ lasati de noi, fâra de radiemu potericu“ nu potemu sustà etc. Cuvintele „afara de tota indoiel'a“ esprimu convingerea, punctulu de plecare, éra „radiemulu potericu“ esprime ratecirea acestei pareri, opumnarea ei. Pentru câ si daca ar' fi adeverata cea d'antâiu: câ adeca fâra de radiemu strainu nu potemu sustà, — ce nu esta, pentru câ ast'a nice nu se pote, fâra de a ne timbrà insi-ne de omeni slabi fâra neci o potere de vietia, — unde este Austri'a cea poternica, care insa-si are mai multa lipsa de spriginire? „Pana acum'a erà devis'a Austriei poternice si norocose dupa cele cinci vocali latine a, e, i, o, u. (Austria Erit In Orbe Ultima), éra acum'a una foia (Reform) d'in Vien'a i-a tradusu devis'a acést'a asiè: „Austrias Erhaltung Ist Offenbar Unmöglich.“

„Asiè Ungari'a in periclu este Ene'a intre flacare cu betranulu Anchise in spate, este omu picatu in apa, mora cu pietra de grumadi.

„Ca avantagiu mare se publica, câ acum n'avemu numai domnitoriu comune, ci si interese si pericule comune. Dar' innaintea mea este intrebarea cea mai importante: câ ore bine am lucratu candu am creatu acestu comunismu de interese si pericle? si ore nu este chiaru in acestu comunismu de interese celu mai mare periculu?

„Fratietatea de moda, care nu se marginesce la respectulu legale detoritu possessiunei impartite prin Lait'a, ci este caten'a ce lega „Brudeschaft“-ulu delegatiunale, — si de nu se va preface in fratietatea politica a lui Cainu si Abelu, forte usioru pote devenì la iubirea biblica a lui Esau si Jacobu.

„Crede cine-va câ de ici in colo vomu ciocnì numai pôcale cu domnii profesori nemti in colivi'a delegatiunale si ne vomu curtenì prin semne mute? éra, cu ocasiunea cea mai de aprope, daca ne vomu certà odata, nu va fi ast'a disput'a cea mai inversiunata comune „nemtiesca unguresca“, care se pote finì cu amutirea nostra pre unu tempu, dara in totu casulu cu imparechiare?

„Care capetu alu magnetului iubirei poporului se gata a fi institutiunea delegatiuniloru, se pote vedè de ajunsu d'in cele intemplate pan' acum, si daca nu le-ar' comentà diurnalele. „*Auf die ungarische Interpellation haben wir deutsch geantwortet*“ se lauda „Reform“-a, ce ne esplica apoi Col. Ghyczy in dechiaratiunea-i mai noua cu urmatoriele cuvinte sincere: „*Contiunarea luptei incepute nu ar' fi fostu lupta contra guvernului, ci ar' fi potutu fi inceputulu luptei intre natiune si natiuni. pentru care o tiera ar' potè luà asupra-si respunsabilitatea, dara sengurateci ba.*“

„Despre planulu deslegarei cu afaceri comuni nici atât'a nu se pote dîce, câ va cadè d'in caus'a ast'a séu ce'a, câ-ci atâte-a pârti slabe are, câti paragrafi. Nu este acest'a tratatu pentru o impacatiune solida si duratoria, ci numai dilapidarea tesaurului natiunale aviticu.“

Cartea rosia

II.

D'in corespundintiele ministrului c. r. de esterne de la novemb. 1866 pana la finea anului 1867.

Cause germane. Incurcaturele pentru Lusenburg.

Austri'a descurcandu-se cu mari srcrificie d'in evinemintele anului 1866 si-a vediutu viitoriulu in resolut'a otarire, ca sê urmeze o politica pacica si reconciliatoria in afacerile sale esterne si interne. Imperatului si regelui Franciscu Iosifu si poporeloru monarchìei li-a remasu convictiunea, câ resbelulu portatu contr'a a doi inimici poterici, n'a fostu nedre-

ptu, nici negloriosu. Dar' acést'a convingere nu nutresce cugetulu resbunârii, si Austri'a dupa pacea d'in Prag'a pastreza totu acele-si simtiemente pacinice si amicabili fatia cu Prussi'a si Itali'a, ca in afacerile sale fatia cu cele-lalte poteri.

Intentiunea, d'a incorporà Lussenburg-ulu câtra Franci'a, a nascutu dificultâti, cari la inceputulu lui aprile a. 1867 s'au potentiatu atâtu-a, câtu erà de temutu nucum-va se erumpa intre Franci'a si Prussi'a nescari pericle amenintiatorie. Austri'a n'a potutu sta pre partea Prussiei; nu-i erà iertatu a se espune la incurcature noue si sacrificie, cari n'aru aduce decâtu prea putienu folosu pentru interesele ei.

De alta parte, Austri'a s'a nisuitu cu tota loialitatea a nu da ansa lui Napoleonu si barbatiloru de statu ai Franciei a crede, câ d'ins'a ar vre bucurosu sê iee parte la unu resbelu eventualu in contr'a Prussiei. Tienut'a nepartiale si neutrale a Austriei a avutu influintia mare pentru sustienerea pâcii. Guvernulu ces. reg. inse nu s'a multiumitu numai de atâtu-a. A doritu cu multu mai tare delaturarea pacinica a periclului, decâtu ca sê fie omisu meliulocele, de cari a potutu despune, spre innaintarea contielegerei reciproce intre Franci'a si Prussi'a. Ambe pârtile au primitu bunele ei servitie si la propunerea ei s'a intemplatu conferinti'a de la Londr'a, ce fu partenita si d'in partea Russiei cu tendintie impaciuitorie si la conchiamarea regelui Olandiei s'a adunatu si a datu vietia conventiunei de la 11 maiu 1867. (Actele de sub nrii 2—42.)

In aug. 1867. s'a inchiatu unu tractatu intre Prussi'a si statele germane, carele la inceputu s'a tienutu secretu, dar' mai tardiu a venitu la lumina. Impregiurarea, câ titlulu acestui tractatu „aliantia defensiva si ofensiva" s'a parutu a insemnà mai multu decâtu caracteru defensivu, — a datu locu intrebâ rei, ce valore mai are decisiunea d'in pacea de la Prag'a, prin care se dîce, câ confederatiunea germana sudica va avè esistintia independinte in trebile sale intrenatiunali? Cabinetulu c. r. inse, fâra ca sê fie trecutu cu vederea situatiunea precisata prin pacea de la Prag'a, nici dupa acestu incidentu n'a intrelasatu conlucrarea sa pacinica in caus'a Lusenburgica; si nici n'a vediutu de bine, ca basata pe dereptulu sêu formale sê se puna pe terenulu protestâriloru absolute in contr'a desvoltârei lucruriloru in Germani'a; cu atâtu mai vertosu, câci cabinetulu de la Berolinu si guvernele sudice au negatu, câ la acelu tractactu de aliantia aru fi fostu cu intentiuni ofensive; in München si Stuttgart s'au dechiaratu, câ cabinetele respective si-retienu dereptulu a judecà ore esiste „casus foederis."

Cu atâtu mai putienu a avutu causa cabinetulu austriacu, sê judece d'in altu puntu de vedere conventiunea vamale si representatiunea parliamentaria, de-si prin aceste se restringe dreptulu de autonomìa alu stateloru sudice si se subordineza Prussiei.

Cu spiretulu pâcii si cu ecuitate s'a portatu guvernulu Maj. sale si in cestiunea schlesvigiana, in carea puntulu V. d'in pacea de la Prag'a areta prea invederatu intreventiunea Franciei. Postulatulu pâcii inse in asta privintia inca nici pan'acum nu s'a implinitu. (Act nr. 45.)

In urma nu potemu trece cu vederea, câ sub presiunea periclului amenintiatoriu cu resbelu europeanu, priviri doiose cu intentiuni seriose d'in München si Berolinu, se intorsera câtra Austri'a desfacuta prin pacea de la Prag'a de legaturele ce o unià cu Germani'a. S'au facutu tientiri la aliantie noue, cari inse au fostu cu multu mai vacilanti si unilaterali decâtu ca Austri'a sê fie potutu sacrificà libertatea sa de actiune cascigata in sehimbu pentru drepturile si detorintiele sale d'in epoc'a, candu ea erà in confederatiunea germana. Acésta libertate de actiune a Austriei nu e periculosa pentru pacea Europei, nu ascunde in sine cugetâri ambitiose; insemnatatea ei se concentreza intr' aceea, câ poterea statului se va intrebuintià singuru numai in interesulu poporeloru Maj. Sale. (Actele de sub nrii 13, 46, 48.)

Vien'a, 10 fauru. In siedinti'a adi deschisa a senatului imperiale a luata parte toti ministri, bar. Beust si-ocupâ locu'u pe bancele deputatiloru. Proiectulu vicepresiedintelui referitoriu la alegerea presiedinte'ui s'a primitu cu 130 voturi contra 111. Presiedinte este alesu Kaiserfeld. Elu multiemesce pentru increderea cu care este onoratu si dîce câ prin denumirea ministeriului parlamentariu vede garanti'a sistemei guvernamentale constitutiunale, ai crei-a membri au devis'a „progresulu"

Ministrii voru lucrà in spiritu impaciuitoriu, si in activitatea loru voru fi spriginiti prin senatulu imperiale, dupa ce ei suntu chiamati a duce la indeplinire principiele senatului. Dupa eschiamarea „sê traiesca imperatulu" intonata de trei ori, ministrulu presiedinte face cunoscutu senatului denumirea ministeriului sî roga senatulu imp., ca sê onoreze pre presiedintele cu increderea sa, ca asiè se pota lucrà pentru intarirea sistemei constitutiunali; in cuventarea sa mai departe dîce câ ministeriulu este chiamatu a realisà dualismulu, spereza câ dandu mana cu guvernulu magiaru, fâra vatemarea autonomiei, voru aduce la indeplinire legalitatea in casu de lipsa si cu forti'a; scopulu lui este ca prin consensulu ministeriului de statu si alu ministeriului translaitanianu sê se intaresca imperiulu.

Activitatea dietei Ungariei.

(Urmare.)

In siedinti'a d'in 31 maiu dupa curintele ordinarie se procede la votisare prin scolare pentru proieptele desbatute in siedinti'a d'in 28 maiu. Se primescu cu majoritate.

Dup'aceste G. Ioanoviciu, notariulu comisiunei regnicolarie esmise pentru gatirea diplomei inaugurale, cetesce raportulu comisiunei. In acestu raportu comisiunea regnicolaria luandu in consideratiune, câ cu privire la documintele de abdiceri de tronu a Maj. Sale Ferdinandu V la 2 dec. 1848 si comunicate cu diet'a d'in 1861 — aceea dieta si-a esprimatu ingrigirile si a cerutu de la Maj. Sa incetarea aceloru ingrigiri; luandu in consideratiune, câ I. Sa archiducele Franciscu Carolu n'a incunoscintiatu Ungari'a despre accea, câ ar fi abdisu de dereptulu de ereditate, ce i competea dupa abdicerea de tronu a Maj. Sale FerdinanduV; — luandu in consideratiune, câ la adresele dietei d'in 1861, care au cerutu numitele documente, inca n'a sositu respunsu: comisiunea regnicolaria a cerutu desluciri in ast'a privintia de la ministeriu.

Deci comisiunea asterne dietei spre decidere dechiaratiunea ministeriale, fiindu câ numai dupa deciderea asupr'a acestui obieptu se potu intruduce in diplom'a inaugurale abdicerile de tronu a le Maj. Sale Ferdinandu V. si I. Sale Franciscu Carolu.

Ministeriulu recunosce defectele de forma in abdicerile amintite, inse totu-si e de aceea parere, câ aceste defecte, dupa ce a trecutu atât'a tempu, asiè s'ar potè suplinì mai bine si scopulu conclusului dietei de la 1861. asiè s'ar ajunge mai securu, daca legelatiunea in unu art. de lege ar induce abdicerile de sub cestiune si si-ar dechiarà protestulu contr'a consecintieloru, ce dora s'aru potè trage d'in defectele de forma a acestoru abdiceri, sustienundu-si pentru viitoriu acelu dreptu, ca faptulu abdicerei totu de una sê se intemple cu incunoscintiarea seperata a Ungariei.

Se punu la ordinea dilei pe siedinti'a viitoria, care s'a tienutu in diu'a urmatoria, candu cu privire la acestu obieptu se facura 3 motiuni: un'a d'in partea lui Madarász, alt'a de Tisza, ér' a trei-a de Pulszky. Asta d'in urma voiesce, ca dieta sê dechiare, cumcâ primesce deslucirea ministeriului si incredintieza pre comisiunea regnicolaria, ca in intielesulu acelei-a sê compuna diplom'a inaugurale; éra de alta parte sê proieptezo o lege, care in intielesulu dechiaratiunei ministeriali sê apere drepturile tierei.

Majoritatea primesce motiunea lui Pulszky cu adausulu, ca comisiunea sê susterna dietei proieptulu de lege deodata cu diplom'a de incoronare. — G. Ioanoviciu se insarcineza a duce la cas'a magnatiloru conclusulu siedintiei de asta-di.

Siedinti'a casei repr. de la 3. juniu. Dupa cetirea si autenticarea protocolului sied. tr. si presentarea petitiuniloru sosite, presiedintele areta, câ notariulu casei de susu a adusu conclusulu acelei case in obieptulu diplomei inaug. si a Art. de lege cu privire la abdiceri. Se suspinde siedinti'a, si dupa redeschidere, notariulu Giorgiu Ioanoviciu cetesce diplom'a inaugurale, si formul'a de juramentu dupa cum urmeza: Noi Franciscu Iosifu etc. ca rege apostolicu alu Ungariei si tiereloru ei sotie dâmu de scire prin diplom'a inaugurale de facia a Nostra: câ, dupa ce Maiestatea Sa fostulu domnitoriu Ferdinandu I. Imperatulu Austriei, regele Ungariei de acestu nume alu V-le, prea stimatulu si iubitulu Nostru unchiu in urm'a chartiei Sale de abdicere datata in Olmütz in 2. diecembre 1848, a abdisu solenelmente atâtu de la coron'a imperatesca a Austriei, câtu si de la coronele celoru lalte tiere de sub domnirea Sa; dupa ce mai incolo inaltimea Sa arci-ducele imp. reg. Franciscu Carolu prea stimatulu si iubitulu nostru parinte, caruia dupa ordinea de succesiune i'ar' fi competitu ereditetea tronului, si-a manifestatu abdicerea de la acel'a cu aceea-si ocasiune cu asemenea solenitate... — dupa ordinea de succesiune statorita prin articlulu de lege I. si II. d'in anulu 1722. ereditatea tronului regale in Ungari'a si tierele ei sotie a trecutu la Noi, ca erede legale indreptatitu. Noi faptice amu si ocupatu domnirea, inse d'in caus'a greleloru piedece, ce au intrevenitu, in restempulu prescrisu de art. III. d'in anulu 1791 nu Ne amu potutu incoronà ca rege alu Ungariei si tiereloru ei sotie. Mai tardiu in anulu 1861. conchiamandu diet'a tierii pentru incoronarea Nostra, amu pusu in a-antea dietei hartiele de abdicere a M. Sale Ferdinandu imperatulu si regele, aduncu iubitulu Nostru unchiu, si a inaltimei sale arciducele imp. reg. Franciscu Carolu, cu stima fiesca iubitulu Nostru parinte; dara incoronarea Nostra d'in caus'a relatiuniloru si greutâtiloru ce au suversatu, nu s'a potutu indeplinì nici atunci.

2. Amu conchiamatu asiè dara mai de curendu diet'a presinta in liber'a Nostra cetate regale Pest'a pe diu'a 10 a lui diecemvre 1865. Pentru ca sê Ne inaugurâmu si incoronâmu de rege, si acésta dieta amu deschis'o Noi insine in prea 'nalt'a Nostra persona, si continuu amu condus'o. Dupa mai multe consultâri d'in grati'a lui Domnedieu a succesu spre bucuri'a animii Nostre parintiesci prin restituirea constitutiunii a departà greutâtile, pentru cari amu a amanatu a Ne inaugurà si incoronà ca rege.

3. Acele ingrigiri inse, cari le-a suscernutu inaintea Nostra diet'a d'in 1861 in repetitele sale adrese in privinti'a chartieleru de abdicere a Maiestatii Sale imperatulu si regele Ferdinandu V. prea stimatulu si iubitulu Nostru unchiu si a inaltimii Sale arciducele imp. reg. Franciscu Carolu cu stima fiesca iubitulu si dulcele Nostru parinte, — le-a delaturatu dechiaratiunea ministeriului Nostru responsabile facuta in faci'a dietei presinte in numele Nostru

4. Magnatii si representantii tierei... cu supunere omagiale s'au presentatu innaintea Nostra si s'au rogatu cu umilintia, ca Noi, dupa legile fundamentali a le tierei, in diplom'a Nostra inaugurale sê Ne indurâmu gratiosu a primì, a aprobà cu poterea Nostra regesca, a intarì, a tienè atâtu Noi, câtu a face sê tiena si altii, articlii scrisi mai in diosu si tote cele cuprinse in acei-a. Cuprinsulu câroru articli este urmatoriulu:

5. Vomu tienè santa si nevatemata si prin poterea Nostra regesca vomu face sê se tiena si prin altii ereditatea tronului statorita in 1. si 2. artic. de lege d'in anulu 1723.; incoronarea ce are a se face in intielesulu Art. 3. de lege de la anulu 1791.; — vomu tienè rigorosu si santa constitutiunea Ungariei si tiereloru ei sotie, independinti'a-i, libertatea si intregitatea ei teritoriale, si prin poterea Nostra regesca vomu tienè si prin altii esemtiunile legalminte sustatorie ale Ungariei si tiereloru ei sotie, privilegiele, datenele legali si legile loru aduse pana acum prin dieta si sanctiunate de gloriosii Nostri antecesori, regii incoronati ai Ungariei, precum si cele ce se voru aduce dupa acést'a prin dieta si se voru sanctiunà de Noi ca regele unguresu incoronatu, in tote puntele, articlii si clausulele loru asiè, precum se va statorì intielesulu si prass'a loru prin comun'a convoire a regelui si a dietei; luandu-se afara, prelanga tote aceste, acea clausula stersa a legei lui Andreiu II. de la anulu 1222. care se incepe asiè: „Quod si vero Nos," pana la cuvintele aceste a: „in perpetuum facultatem." Pentru asecurarea toturoru acestor'a va servì si acelu juramentu regescu alu Nostru, care-lu vomu depune cu ocasiunea incoronatiunei Nostre pre cuprinsulu acestei epistole regesci a Nostre dupa testulu juramentului de incoronatiune a gloriosului Nostru antecesoriu Ferdinandu I.

6. Sant'a corona a tierei, dupa vechi'a datena a locuitoriloru tierei si dupa legile patriei, o vomu tienè totdeun'a in tiera si o vomu padì prin persone civili alese si incredintiate d'in sinulu loru (locuitoriloru) fâra deosebire de relegiune.

7. Tote acele pârti si tienuturi ale Ungariei si a le tiereloru ei sotie, cari s'au recastigatu acù, si acele cari cu ajutoriulu lui Dumnedieu se voru recastigà dupa asést'a, si in intielesulu juramentului Nostru de incoronatiune, le vomu re'ncorporà la numit'a tiera si la tierele ei sotie.

8. In casulu acel'a, de care se feresca Dumnedieu, candu s'ar stinge seminti'a ambeloru sexe a arciduciloru austriaci prin mortea toturoru erediloru d'in seminti'a imperatiloru si regiloru unguresci, . . . dreptulu de alegere si de incoronatiunea regelui, in intielesulu I. si II. Art. de lege de la anulu 1723, recade la Ungaria si tierele ei sotie, si remane la aceste tiere, conformu vechieloru loru datene, nevatematu in starea-i si validetatea-i de odiniora . . . eredii si urmatorii Nostri, regii ereditari incoronandi, voru fi detori de atâte ori a premite primirea asecurâriloru cuprinse in acesta diploma si a si jurà pre ele.

9. Noi asiè dara primindu gratiosu cererea de mai susu a dietei, promitemu si asecurâmu cu cuventulu Nostru regescu pre Ungari'a si tierile ei sotie, câ tote aceste premise le vomu tienè si Noi, si vomu face sê le tiena si supusii Nostri de ori ce rangu si pusetiune, — precum le primimu pre acele-a, le aprobâmu si intarimu prin diplom'a Nostra de fatia.

10. In a carui fide si adeverintia, am suscrisu epistol'a de fatia cu man'a Nostra propria si am intarit'o cu punerea sigilului Nostru regescu. Datu etc.

Formula de juramentu.

Noi Franciscu Iosifu I. d'in indurarea lui Dumnedieu etc. ca rege ereditariu si apostolicu alu Ungariei si tiereloru ei sotie, jurâmu pre viulu Dumnedieu, pre prea curat'a vergura Maria si pre toti santii lui Dumnedieu, câ vomu tienè besericele lui Ddieu, jurisdictiunile besericesci si civile ale Ungariei si tiereloru ei sotie, pre locuitorii ei besericesci si civili de tota clasea in drepturile, imunitâtile, libertâtile, privilegiele si in vechiele loru datene bune si aprobate, vomu face dreptate fie carui-a, vomu pastrà nevatemate drepturile Ungariei si ale tiereloru ei sotie, constitutiunea ei, independinti'a ei legale si intregitatea-i teritoriale, vomu tienè legile serenissimului rege Andreiu II., (luandu-se afara pre langa tote aceste-a clausul'a Art. 31. d'in acele legi, care se incepe asiè; „Quod si vero Nos," pana la acele cuvinte „in perpetuum facultatem,") fruntariele Ungariei si ale tiereloru ei sotie, si ce se tiene de aceste tiere dupa ori ce dreptu si titlu, nu le vomu instrainà nici nu le vomu micsiorà, ci incâtu se pote le vomu immultì si estinde, si vomu face totu ce vomu potè face cu dreptulu pentru binele publicu, marirea si prosperarea acestoru tiere a le Nostre. Asiè se Ni ajute Dumnedieu si toti santii lui!

ROMANI'A.

Senatulu.

In siedintia de la 3 fauru a Senatului, in urm'a câtoru-va comunicâri de concediu, D. Vice-Presiedinte a comunicatu Senatului respunsulu ce M. Sa Domnitorulu a bi-

ne voitu a da dd-loru Senatori cari au avutu onorea a presintà M. Sale respunsulu la discursulu Tronului. M. Sa, a disu d-lui presiedinte, câ primesce cu multa placere espresiunile de devotamentu si lealitate cu care dd. senatori incungiura tronulu, si-i felicita d'in anima câ au respunsu cu atât'a caldura si urgintia la apelulu ce li s'a facutu.

Se cetesce apoi o telegrama a d-lui Stratu prin care comunica Senatului câ nu are virsta ceruta de lege pentru a potea face parte d'in acestu corpu.

D. Ministru ala lucrâriloru publice respunde la interpelarea d-lui Valenu, relativa la podistele d'intre Slatina si Pitesti, câ cu tota dorinti'a ce are guvernulu de a satisface aceste trebuintie, totu-si lips'a de fonduri au impedecatu pana acumu realisarea loru.

Dupa mai multe discusiuni pro si contra se inchide incidentulu.

D. Ministru alu Culteloru respunde asemenea la interpelarea facuta totu de catra D. Valeanu in privintia ruinârii basericei si scolei Ionasicu d'in Slatina, a caroru stare dice d. Ministru cere o reparatiune radicale, si câ s'au luatu mesuri, ca de o data cu reparatiunea besericiloru d'in tota tiera, pentru care s'a si alocatu sume in bugetu, sê se faca si acést'a imbunatatire; d. Ministru respectivu da totu de-o data unu contu lamuritu de veniturile fondului Ionasicu, si intrebuintiarea lui, precumu si de numerulu eleviloru ce a produsu acést'a scola.

D. Grigore Balsiu a facutu asemenea o interpelare in privintia advocatiloru angajati de d. Ministru alu lucrâriloru publice pentru a sustinè procesele acelui ministeru. Dupa aceea s'a votatu in unanimitate budgetulu Senatului astu-felu precumu a fostu propusu de biurou, fara nice o modificare.

Ne mai fiindu nemicu la ordinea dilei, s'a redicatu siedinti'a, avisandu-se dd. Senatori câ biuroulu va face cunoscutu diu'a siedintiei viitoria. (Dupa „Rom.")

Diurnalulu „Tier'a" impartesiesce anunciulu si regulamentulu espusetiunei artistiloru in vietia, ce se va deschide in Bucuresci, in sal'a Ateneului Romanu. Pentru interesulu, ce va avè acésta espusetiune pentru toti romanii, reproducemu atâtu anunciulu, câtu si regulamentulu espusetiunei :

Anunciu.

Espusetiunea artistiloru in vieta fiindu a se deschide la 1 maiu anulu curinte, artistii, ce voescu a espune, sunt invitati a-si depune operle in sal'a Ateneului Romanu la 20 pana la 25 apriliu celu mai tardiu, de la or'a 12 pana la 4 dupa amedia-di, unde voru fi inregistrate, si pentru care li se va da o recipisa, cu care si-voru reclamà operele la finitulu espusetiunei.

Esposantulu va aduce asemenea o notitia subsemnata de dinsulu, contienendu numele si pronumele, loculu si dat'a nascerei sale, numele profesoriloru ce au urmatu si esplicatiunea subjecteloru ce represinta operele depuse.

Artistii d'in judetie voru potè depune operele pentru espusetiune la diligentiele statului spre a fi aduse gratisu in capitala.

Regulamentulu espusetiunei.

Cap. I.

Depunerea opereloru.

Art. 1. Espusetiunea de pictura, sculptura, de semnu, miniatura, arcitectura, gravura, aquarela si litografia se va deschide la 1 maiu in Bucuresci in sal'a Ateneului Romanu. — Acésta espusetiune va fi deschisa si producériloru artistiloru straini.

Art. 2. Operele ce nu se admitu la espusetiune:

a) Copiele (afara de reproduceri prin aquarela si desemnu;)

b) Operele ce au fostu premiate la alta espusetiune;

c) Operele artistiloru repausati, afara numai candu repausarea nu e mai anteriora de câtu cu unu anu inaintea deschiderei espusetiunei, si

d) Operele anonime.

Art. 3. Nu se voru primì la espusetiune tablouri neincadrate; fie-care cadra nu va potè contienè mai multu de câtu unu subjectu.

Operele in miniatura potu fi puse in aceea-si cadra.

Art. 4. Fie-care artistu, depunendu in persona séu prin altulu operele sale la comitetulu academicu, le va insotì de o notitia subsemnata de dinsulu, contienendu numele si pronumele, loculu si dat'a nascerei sale.

Art. 5. Pentru prim'a espusetiune, ce se va face in temeiulu acestui regulamentu, spre inlesnirea artistiloru d'in judetie, se voru primì transportâri gratisu la orasiulu unde se va face espusetiune, tablourile a carora dimensiune ar' permite asiediarea loru in diligentiele Statului.

Art. 6. Operele odata inregistrate la comitetulu academicu de belle-arte, nimene nu va fi liberu a le mai retrage.

Art. 7. Nici o opera espusa nu va potè fi reprodusa in tempulu espusetiunei, prin desemnu séu altu-felu, fâra autorisatiunea artistului

Art. 8. Nici o productiune espusa nu va fi liberata de câtu dupa inchiderea espusetiunei, esceptiunea se face numai candu espusetiunea va fi inchisa provisoriu pentru preschimbarea tablouriloru.

Cap. II.

Juriulu espusetiunei si admiterea tablouriloru.

Art. 9. La fie-care espusetiune, comitetulu academicu de belle-arte, dupa art. 13 lit d. d'in regulamentulu scoleloru de belle-arte, va compune unu juriu speciale, sub presiedinti'a directorului de belle-arte. (Art. 4, lit. i. reg. scoleloru de belle-arte.)

Art. 10. Juriulu va fi compusu de siese membri, d'in cari trei voru fi d'intre membrii comitetului academicu si trei artisti desemnati cu mai multe voturi de câtra cei antâiu diece esposanti la inregistrarea producériloru loru de câtra comitetulu academicu de belle-arte.

Art. 11. Presinti'a celu puticnu de diumetate a membriloru juriului si a presiedintelui sêu va fi indispensabile pentru validitatea operatiuniloru.

Art. 12. Admiterea opereloru se face prin voture, majoritatea séu paritatea decide admiterea.

Art. 13. Membrii comiteteloru academice espunu fâra esamenulu prealabile alu juriului.

Cap. III.

Recompense.

Art. 114. Meritulu opereloru espuse se clasifica de juriulu espusetiunei prin raportulu ce va face, cu doue septemani inainte de inchiderea ei, câtra ministeriulu instructiunei publice si alu culteloru.

Art. 15. Sunt urmatoriele recompense:

a) Cumperarea opereloru pe cont'a pinacoteceloru statului.

b) Medalia de onore.

c) Medalia de valore.

Art. 16. Sunt trei specie de medalie pentru fie-care ramura de producirele espuse (pictura, sculptura, arcitectura etc.)

a) Una de valore de galbeni 100.

c) doue „ „ „ 50.

c) trei „ „ „ 25.

Art. 17. Medalia de onore de valore do 150 galbeni, se acorda artistului care se va distinge intre toti printr'o opera de meritu mare.

Art. 18. Juriulu in rapotulu sêu despre meritulu opereloru espuse, nu pote cere mai multe recompense, de câtu nr. medalieloru aretate la art. 16 si 47.

Art. 19. Raportulu juriului pentru medalia de onore, va fi discutatu in scidinti'a plinaria a comitetului academicu pre langa care se voru adauge ad-hoc acei trei membri electivi din juriu.

Art. 20. Totu de câtra comitetulu academicu de belle-arte complectatu cu membrii electivi ai juriului, se va propune ministeriului o lista dupa meritu de tablourile, cari aru fi demne d'a fi cumperate de statu, indicandu si pretiulu. Nici unu tablou va fi trecutu in acésta lista, de nu va intrunì trei pârti d'in voturi.

Art. 21. Recompensele se voru impartì in siedinti'a solemna vestita prin foie publice.

Art. 22. Dupa destributiunea premieloru se voru espune d'in nou pe 10 dile tote operele recompensate, si acele cari s'au propusu de comitetulu academicu de belle-arte, a se cumperà de statu.

P. Ministru Secretariu de statu la departamentulu instructiunei publice si culteloru. V. A. Urechia.

Directorulu scolei de belle-arte d'in Bucuresci si presiedinte alu espusetiunei. Th. Aman.

Bucuresci. Duminica 21. Ianuari, Inaltimea sa a primitu in audientia solemna si incongiurat, de cas'a sa civile si militara pe D-nii senatori cari in corpore unu venitu spre a si presintà adres'a.

Eminenti'a Sa Prea Santitulu Primatu a cititu adres'a.

Dupa citire Eminenti'a Sa a depusu adres'a in manele Mariei Sale.

Inaltimea Sa a respunsu :

„Sunt forte simtitoriu de bunele urâri si de sentimentele leali de devotamentu ce mi-le esprimsti. Grabirea ce ati pusu a venì in corpu in giurulu meu me misca adencu si voiu pastrà cea mai via aducere aminte de acésta magulitore urmare."

Cele d'in urma cuvinte ale I. S. fura acoperite de strigatulu unanimu alu D-loru senatori : „Sê traesci Mari'a Ta".

I. S. a convorbitu dupa acést'a cu mai multi d'in D-nii senatori.

Marti 23. Ianuariu 1868. inainte de or'a 1. D-nii deputati s'au adunatu in sal'a Tronului. I. S. la ora 1 si-a facutu intrarea avendu la drepta pe D-nii ministrii, éra la stang'a cas'a Sa civile si militara.

D. presiedinte alu Adunârii a cititu adres'a.

Inaltimea Sa a respunsu:

„Acésta adresa este pentru mine cu atâtu mai preciosa vediendu câ tota Camer'a s'a grabitu a mi-o presintà. Ve multiumescu de acésta magulitore atentiune precum si de sentiementele si de urârile bine simtite ce-mi esprimati; mai alesu inse ve multiumescu de asigurârile ce-mi dati si cari mi-suntu cu deosebire scumpe. Am ferma incredere câ ve veti grabì a da o solutiune prompta si satisfacatoria cestiuniloru importanti si câ veti da totu concursulu guvernului meu pentru a-i usiorà sarcin'a: ast-felu tier'a intrega si Domnitorulu ei ve voru fi recunoscatori."

Aceste cuvinte fura caldurosu si unanimu aclamate de câtra D-nii deputati.

I. S. parasindu Tronulu, s'a intretienutu pe urma in particulariu cu multi dintre D-nii deputati.

Cetimu in „Romanulu" de la 5 faur: „Avemu fericirea d'a incepe revist'a de adi c'o scire d'in cele mai placute, d'in tote punturile de vedere. D. Baronu d'Avril a reluatu ali oficiale functiunea sa de representante diplomaticu alu Franciei in Romani'a.

Dunarea a inundatu o mare parte a orasiului Olteniti'a. Guvernulu centrale a si ordonatu a se luà mesurele convenabile sî au invitatu pe unii din comercianti si proprietarii orasiului spre a se consultà asupr'a gasirei mediuloceloru ca pentru viitoriu sê scape orasiulu de astfeliu de calamitâti. La consultarea acést'a doi d'intre asistenti a propusu ca pentru viitoriu sê se impuna unu tributu estraordinaru locuitoriloru pentru formarea unei dâlme in giurulu orasiului.

Dar de alta parte la reclamarea mai multor'a, luandu-se in considerare câ ar fi greu si tristu lucru a pune unu tributu estraordinariu pre 200 locuitori cari au patimitu pana acumu de inundare, séu pre ceilalti cari d'in momentu in momentu ascepta periclulu, s'a decisu a se cheltuì mai inainte capitaluri o orasiului, cari se urca pana la 250,000 lei aprope, si candu aceste nu ar ajunge, numai atunci sê se impuna locuitoriloru unu tributu proportiunatu.

Noutâti Straine.

GERMANI'A. Corpulu legelativu alu Prussiei in siedinti'a d'in 7 fauru a primitu cu 200 voturi contra 168 legea referitoria la fondulu provinciale alu Annoveriei cu modificatiunile lui Kardoff. De unu tempu incoce s'a totu auditu, câ Bismark ministrulu presiedinte, pentru distractiune si-va cere tempu de vacatiune, acum cu securitate se dîce câ faim'a se va implinì, sî D. Bismark si-va petrece tempu in dominiulu sêu d'in Wanzin, pana la rentornarea lui va fungà Heydt ca ministru presiedinte.

Despre departarea lui Bismark dîce foi'a „Spenersche Ztg" câ nu sufere nice una indoiela, câ acést'a se intempla numai d'in caus'a sanetatiei si nu d'in motive politice. Foi'a „Kr. Ztg" intaresce câ raportulu amintitei foie e luatu d'in funte securu, si spereza câ contrastulu esistinte intre Bismark si un'a parte d'in parti l'a conservativa e numai transitivu. Partid'a conservativa e aplicata a dà mana de ajutoriu lui Bismark in nesuintiele sale patriotice. — Asiè scriu foiele conservative si semioficiose, inse se pote, câ Birmark va intorce dosulu partidei conservative, si atunci in politic'a interna se prevedu a se face stramutâri. La atare casu e verasemene câ Bismark se va reliemà pre partit'a liberala si va urmà o politica mai salutaria. Foiele d'in Vien'a spunu câ c. Eulenberg ministrulu de interne va fi victori'a scisiunei. — Bismark in 8 fauru a calctoritu in Hessen. „Kr. Ztg" demintiesce scorniturele unoru foie prin cari se dîce câ in lun'a lui septemvre s'aru fi facutu o contractare intre Prussi'a si Russi'a. Acést'a a fostu de lipsa a se face pentru leniscirea Franciei.

ANGLI'A. Cestiunea Alabamei inca totu nu a disparutu de pre orizonulu Angliei. Barbatii de statu ai Angliei atunci, candu au concesu piragiulu contr'a Stateloru-Unite, nu au crediutu, câ republic'a de atâte-a ori cercetata va triumfà cu gloria asupr'a stateloru sudice. Angli'a, pentru care stergerea piragiului d'in protocolulu stateloru marine este o cestiune ponderosa, dorindu invingerea stateloru sudice a datu americaniloru unu esemplu, care urmarindulu, va aduce cele mai mari necasuri locuitoriloru insulei. Comunicatiunea ei marina ar' fi surupata, poterile productive, lucrarea si capitalulu ar' devenì in contrastu; si asiè ruinarea statului aru fi neiucungiurata. Acést'a o sciu prè bine barbatii de statu ai Angliei, inse in inganfarea loru nespusa li este rusine a-si marturisì erorea comisa.

Cestiunea este de mare importantia, mai alesu de vomu cercetà de amenuntulu relatiunile Angliei. Atât'a se scie câ prin acést'a s'aru deslegà o cestiune a dreptului de resbelu. Ar' fi de doritu, ca cestiunea acést'a atâtu de importante sê fie deslegata in interesulu culterei si umanitâtii.

In cercuri militari se vorbesce câ ministrulu de resbelu va face unu proiectu de reforme privitoriu la cumperarea demnitâtiloru militari si-lu va presentà pentru desbatere parlamentului mai de aprope. Prin reformele aceste-a s'ar' oprì cumperarea demnitâtiloru militari.

RUSSI'A. Foiele muscalesci incepu a aduce la lumina motivele adeverate, pentru cari a fostu silite a-si moderà alarmele loru resbelice. Bucurosu aru face ca sê credia publiculu câ nu a preceputu bine articlii loru, si câ nu li-au trecutu prin minte a profetì resbelu.

De alta parte totu-si nu nega, câ impartesirile loru sunt considerate nu numai de „pres'a malitiosa" a Franciei si Austriei, ci si de a Angliei de nesce paseri, cari anuncia periclulu apropietoriu. Caus'a cea

adeverata a portarei reservate trebue sê-o cautâmu in possibilitatea unei coalitiuni antirusesci.

Acést'a o recunosce destulu de invederatu si foi'a „Golos“ dicându câ pasîrea energiosa a Russiei in oriinte a desceptatu sperantiele crestiniloru d'in oriinte, inse poterile apusene a fostu contr'a deslegarei in pripa a cestiunei orientale. „Ca sê vedemu chiaru situatiunea, dice numit'a foia, trebue sê deslegâmu doue cestiuni. 1) Posibile e una aliantia patrupla contr'a Russiei? si 2) E in stare Russi'a a portà unu resboiu cu succesu cu o potere atâtu de mare?

Cu privire la intrebarea d'intâia se mangaia „Golos“ câ in cabinete inca nu s'au adusu in privinti'a acést'a decisiuni definitive, inse d'in cuvintele ei se vede câ are tema ca la unu casu, candu Russi'a aru incepe a-si realisà intentiunile sale in oriinte, Prussi'a nu va fi pre partea ei.

Éra cu privire la intrebarea a II. dice „Golos:“ Noi suntemu omenii pacei, inse de aru trebuì sê alegemu intre doue, adeca candu séu Russi'a ar portà unu resboiu cu o coalitiune asemenea acelei d'in anulu 1854, séu ar erumpe resbelulu intre Franci'a si Prussi'a, noi in casulu d'in urma amu fi privitori neutrali.

FRANCI'A. *Discursulu lui Jules Favre*, tienutu a supra proieptului legei de presa in siedinti'a d'in 31. ianuariu a Corpului-Legelativu alu Franciei. (Fine.)

Asiu potè cità unu numeru mare d'in aceste opiniuni ilustre, nu o voiu face; ci voiu respunde la objectiunea cea mai infricosiata a dlui ministru: tribunalele corectiunali sunt intr'o pusetiune mai buna ca tote celelalte pentru a judecà despre asemene delicte, si d. ministru a vorbitu despre garantiele de independintia, cari le dâ inamovibilitatea. Am si avutu ocasiunea a critisà organisatiunea magistraturei; in momentulu acestu-a me voiu margini a dice: Daca voiti ca inamovibilitatea sê aiba in realitate efectu, abrogati promovarea, dati toturoru situatiuniloru asemene tractare; in modulu acestu-a veti face sê dispara ambitiunile neodignite, cari potu fi seduse prin promissiuni si partiniri.

A atribuì judecatoriloru ordinari cunoscinti'a delicteloru politice, insemna a-i induplecà pe o cale periculosa, unde auctoritatea si consciinti'a loru potu sê capete cele mai aspre loviture.

Revocati-ve in minte istori'a Restauratiunei. De la an. 1822 pana in 1830 n'a fostu ore magistratur'a, care a datu de scire guvernului câ merge spre perire? Voiti dara a ve rentorce la tempulu acestu-a, si a pune de nou magistratur'a, care ar trebuì sê remana straina de câtra politica, in atacuri cu passiunile cele mai ardinti?

Daca esaminezu sistemulu de pedepsa alu proiectului, sum petrunsu de groza. D. ministru a disu, câ pedepsele s'au molcomitu in mare parte prin suprimerea inchisorei.

Inse, domniloru, cu deschidu espunerea motiveloru, si cetescu in ele câ inchisorea s'a suprimatu d'in causa, câ, continuandu-se, ar' fi fostu piedestalulu scrietoriloru condamnati. Ore dupa cugetarea dlui ministru toti diurnalistii sê fia casualminte omeni ambitiosi, ocupati eschisivu de lips'a de a ajunge treptatu la avere, cu ajutoriulu scandalului si alu sgomotului?

Inse cum a potutu d. ministru de interne, care numai activitâtii sale neobosite si studiului acestoru legi are de a multiamì acésta inaintare rapede a sa, justificata prin talentulu sêu, — cum a potutu, dicu, sê uite, câ in acésta obosela de tote dilele, in acésta lupta continua, spiretele se innaltia, si câ printre aceia, cari au de a face cu pen'a, se potu aflà omeni capabili de a direge si ei afacerile tierei loru?

Pentru ce a lovì cu nepotinti'a, a dechiarà de suspiciosi pre aceia cari cugeta si cari lucra?

Fie incredintiatu d. ministru, o condemnatiune nu e totu-de-un'a unu mediu-locu de poporalitate. Poporalitatea nu merge decâtu la aceia, cari au fostu persecutati pre nedreptu. Pre acesti-a, ea i resbuna! Incâtu pentru acei-a, cari au usurpatu o celebritate séu o reputatiune, la care n'au avutu dreptu, ei cadu era-si in pulberea, de unde n'aru fi trebuitu sê esa neci candu.

Continuezu.

Dvostre ati decretatu amende (mulcte) atâtu de enormi, câtu acele sunt ecuivalinti unei confiscatiuni adeverate; mai adaugeti pedepsele suspinderei si suprimerei. Suprimerea este o violatiune a dreptului criminale, care vre ca vinovatulu sê se pedepsesca, inse nu vre ca arborele sê se taie, pentru câ unele frupte a le lui aru fi rele.

Acést'a este o remasitia a dreptului regale, carea o-ati aflatu in decretulu d'in 1852 si o conservati in parte. Chiaru atât'a dîcu si despre suspindere. Observatiunea dlui ministru alu interneloru nu pote fi objectulu unei refutatiuni seriose. Efectulu suspinderei este a reduce la miseria pre unu personulu adese-ori numerosu si a pedepsì pre mai multi nevinovati pentru unu culpabile.

Acést'a este numai o provocatiune in contra pressei, in care poti descoperì intentiunea a retienè dandu si a acordà libertatea numai sub conditiunea de a o retrage la prim'a necessitate guvernamintale.

Bine, dar' istori'a, si mai cu sema istori'a acestoru siese-dieci de ani d'in urma, ne invetia câ tote guvernele, cari n'au sciutu sê incapa cu libertetea pressei, s'au imbordatu de câtra invasiunea straina, séu prin revolutiune in laintru. Si fiindu câ neci unii neci alti; nu voimu nemicu asemene: trebue sê avemu tari'a sufletului de a fi liberi, trebue sê acceptâmu regimulu libertâtii, fâra ca sê ne impedecâmu prin temeri copilaresci si trecatorie.

Potemu noi sê ne inchidemu ochii la aceea ce se petrece in giurulu nostru? Destinele Europei nu o conducu ore câtra libertate? Nu vedemu noi câ tote natiunile un'a dupa alt'a se asiedia la mes'a acést'a, cum si-depunu regii o parte a poterei si poporele si-recasciga drepturile loru? Lasati-me sê spunu: despretiulu nejustu si passiunatu, alu carui-a suntemu objectulu d'in colo de fruntariele nostre, anumite sarcasme contra semintiei latine, tote aceste n'au intielesu decâtu câ strainii ne credu resemnati sierbitutei. (Intreruptiune sgomotosa.)

Presied. Schneider. Me mai rogu o data de oratorele sê nu ne defaimeze neci statulu, neci tier'a nostra. Cuventulu acestu-a sierbitute, care l'a repetîtu mai de multe ori, fiindu totodata o nedreptate invederata, nu pote decâtu a fi spre stricatiunea tesei sale, pentru câ esageratiunea e totu-de-un'a reu ajutoriu. (Forte bine! forte bine!)

J. Favre: Eu numescu sierbitute substituirea arbitriulu; in loculu actiunei legiloru, si chiaru d'in causa, câ legea care vi-se propune revoca prea preste mesura aducerea a minte a unui regimu arbitrariu, ceru eu, ca aceea sê fie reformata prin modificatiuni liberali. Aci este o consideratiune politica, de interesu morale, si totodata o consideratiune de securitate publica si de marire.

Noi nu mai potemu suferì, ca in Austri'a, in Prussi'a, institutiunile sê fie mai liberali decâtu ale nostre: si candu Franci'a se vede incâtu pentru pressa a fi cod'a toturoru natiuniloru (Sgomotu nou), ea inca are dreptulu a voì sê se misce. Ea are dreptulu a traì si a cugetà prin sine insa-si: numai sub acésta conditiune pote fi ea mare in laintru si neinvinsa d'in afara. (Miscaminte diverse. — Semne viue de aprobatiune si aplause pe bancele opusetiunei.)

AMERIC'A. Comisiunea pentru trebile straine a congresului americanu a susternutu legea de naturalisatiune (imprumentenire). Prin legea acést'a cetatienii statului naturalisati, voru fi sub scutulu legiloru, voru fi aperati prin lege ca si cetatienii americani nascuti, dreptulu acest'a inse lu-voru perde prin delictu comisu contra legiloru patriei, mai de parte prin dosire de la servitiulu militariu, prin primirea de sevitiu in armata straina, si prin absentare mai multu de unu anu pre teritoriu strainu.

Varietâti.

*** (*Balulu de curte in Bucuresci*) a avutu locu in 30. ianuariu. La 10 ore I. S. a facutu intrarea Sa in salone si a deschisu balulu cu polones'a. Intre invitati se observara dnii ministri, corpulu diplomaticu, corpurile legelative, membrii inaltei curti de casatiune, elit'a societâtii si a comerciului. Balulu a fostu forte animatu, bogati'a decoratiuniloru, toaletele splendide a le dameloru, multimea uniformeloru, totulu contribuià a infrumsetià acésta petrecere. I. Sa a binevoitu a vorbì cu o mare parte d'intre invitati. Afabilitatea si graciositatea ce caracteriseza pre suveranulu Romaniei a incantatu pre toti. La 1 ora dupa mediulu noptii, mai bine de 900 persone au luatu parte la cin'a, ce s'a sierbitu in sal'a de diosu. Dupa cina s'a jocatu dantiulu romanescu: hor'a; musicele militari fura inlocuite pentru acestu dantiu prin lautari. Balulu s'a terminatu prin unu cotilionu, care s'a prelungitu pana la 3½ ore. I. S. s'a retrasu tocmai la finea cotilionului. („Tier'a.“)

*** (*Jidanii in Crasn'a*). D'in una corespundintia d'in Jibou cetimu câ in comitatulu Crasn'a tienendu-se adunarea, comisiunei, intre altele s'a luatu la desbatere si pronuntiarea legei noue despre emanciparea jidaniloru. Unu magnatu teneru propuse câ, dupace legea de sub intrebare este subscrisa numai de ministrii, éra nu si de Maiestate, prin urmare nu se pote primì si trebue pusa ad acta.

Unui edificiu reu e bunu ori-ce radiemu, s'a aflatu câtiva cari a vorbitu pe langa propunere si a si invinsu. In Crasna dar' nu este emancipatiune. Rolantii a fostu 3 comercianti, mai departe unu Comisariu, unu oficieriu a gardei natiunale d'in 1848. Vorbisera mai multi totu pe langa propunere, si in fine s'a si primitu. Contra vorbì d. Dombi László advocatulu comitatului demustrandu câ la esecutarea unei legi ne se poftesce subscrierea Maiestâtei, dice câ primirea propunerei e o insulta contra ministeriului, inse indesiertu, câ ei chiaru si fiulu agitâ contra parintelui sêu.

*** Maiestatea Sa imperatulu plecâ in 10 fauru la ½ 10 ore ser'a insotîtu de ministrulu Festetics in Vien'a. Demineti'a pornì si ministrulu de culte Eötvös.

*** (*Imperatulu cercetâ sambata*) (8. fauru) teatrulu magiaru unde s'a esecutatu bucat'a „Domino negru“. Imperates'a in tempu ne lacutu inca si-continua preamblârile in gradin'a resiedientiei; domineca ascultâ si liturgi'a in capel'a palatului. Precum s'aude, Maiest. sa, dupa rentornare va cercetà tote ministeriele, ca sê se convinga in persona despre organisatiunea cea noua si manipulare; imperatulu, se va rentornà la Pest'a câtra 20 l. c.

*** (*Secta noua*). Nu de multu s'a ivitu in comit. Pest'ei o secta nqua, ce se numesce „nazaritena“ care d'in dîce merge se totu multiesce, si sê latî si in alte pârti a le tierei asiè d. e. in Segedinu, unde s'a intemplatu, câ morindu unu credintiosu alu acestei socte, sectarii ceilalti nu lasara, ca sê-lu immorminte preutulu localu, ci l'au potrecutu ei la mormentu fâra nice o ceremonia.

*** (*Balulu audîtoriloru de medecina in Pest'a.*) Cans'a, câ Maj. Sa a denegatu Innalt'a Sa visita la balulu audîtoriloru de medicina, s'a esplicatu in multe forme, cari s'au adusu si in legatura cu nisce neplaceri, cari aru fi avutu locu intre corpulu oficiariu ces. reg. alu garnisonei si intre comitetulu balului d'in vorba. Ministrulu de interne a cerutu informatiuni in privinti'a acést'a de la primariulu cetâtii. Sciricirile facute a avutu apoi urmatoriulu resultatu: Unu sierbitoriu de oficiariu (imbracatu in vestminte civili) s'a presintatu inaintea comitetului si a cerutu unu numeru anumitu de bilete pentru corpulu oficiariloru, la ce d'in partea comitetului i s'a datu de scire, câ sê se spuna numele domniloru acelora, cari doresca a cercetà balulu, si atunci comitetulu va pregatì biletele in consunetu cu numele respectiviloru. Corpulu oficiariloru n'a respunsu nemicu la acésta dechiaratiune, si neci câ s'a mai facutu vorba de totu lucrulu. Impartesîrea primariei s'a adusu la innalt'a cunoscintia a M. Sale, si regele a insarcinatu pre ministrulu interneloru, sê insciintieze pre auditorii de medicina, câ dupa lamuririle capetate nu mai ia in nume de reu intemplarea acést'a.

*** (*Casetori'a arciducelui Enricu*). Diurnalulu „Ung. Lld“ vre a scì d'in funtane sigure, câ casetori'a arciducelui Enricu cu dsior'a Hofman, actrice, s'a intemplatu in Bozen la 4 ianuariu, fâra ca sê fie fostu precedata de aprobarea Majest. Sale. Ce e mai multu inca, se dice, câ rogarea respectiva a arciducelui s'a refusatu de repetîte ori de câtra M. Sa. Se presupune de altmintre, câ arciducele si-va cuità rangulu de locutieninte de maresialu campestru, fiindu câ in asemene casu inca are lipsa spre indeplinirea casetoriei de invoirea Pre Innalta.

Sciri electrice.

Florenti'a, 11. faur. Proieptu'u de lege despre aruncarea si adunarea dâriloru face respundietorie comunitâtile in privinti'a sumeloru ce au a se respunde in capu de dare derepta, mai departe indereptatiesce comunitâtile a-si regulà aruncarea dâriloru si a esarin là esecutiunea loru. Intr'ace'a statulu si-retiene dereptulu a controlà administratiunea *financiaria a comunitâtiloru prin intrevenire directa* a organeloru financiari si prin dereptulu de suprainspectiune a capiloru (prefectiloru) judetieloru (comitateloru.)

Parisu 11 faur. Diurnalulu „Patrie“ scrie: Scirile sosite d'in Serbi'a tienu in iritare continua diplomati'a apusena. Dupa cum suntemu incunoscintiati, la Belgradu s'au facutu in acesta privintia de nou representatiuni energiose.

Agintele romanu, Cretiulescu, a opumnatu eri la tuilerie pre cale oficiale faim'a: câ guvernulu Romaniei ar fi avutu ce-va influintia mediulocita ori nemediulocita la manevr'a ruso-serbesca, despre a care caracteru si urmâri possibili Angli'a, Franci'a si Austria suntu prea bine informate. Aceste trei cabinete asiè-lara suntu gat'a a se opune toturoru eventualitâtiloru provenitorie d'in acesta cestiune, despre a le carei pârti periculose suntu de ajunsu informate si guvernele tiereloru de la Dunare.

— „Gazetta d'Italia“ spune, câ santulu scaunu ar' fi pusu piedece in calea dispensarei ce i s'a proieptatu d'in caus'a consangeneitatei principelui Umbertu cu spons'a sa. Numit'a foia crede, câ faima acést'a e nefundata, si nu pote presupune ca santulu scaunu sê se intinda la repressalie in modulu acest'a.

Florintia 12 faur. Proieptulu lui Mellani facutu in camer'a Italiei cu ocasiunea desbaterilor asupr'a bugetului: ca de la 162 millione sê se redu ca bugetulu la 142 de millione, s'a respinsu.

Vien'a 12 faur. Comitetulu bugetariu alu delegatiunei Reichsrath-ului si-a statoritu definitivu raportulu despre erogatiunile esterne, apoi si-a incaputu consultârile asupra raportului de cheltuieli in genere.

Viena 12 faur. Sectiunile delegatiunei ungaresci pentru bugetulu esterneloru si celu de resboiu au tienutu consultare. Sectiunea pentru esterne si-incheiatu desbaterile. Pulszky va gatì raportulu.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:
ALESANDRU ROMANU.

S'a tiparitu in Pest'a 1868. prin Alesandru Kocsi in tipografi'a lui (Érkövi, Galgóczi si Kocsi.) Piati'a Pesciloru, Nr. 9.